

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PIŚMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 79 gr. z odnośnikiem przez pocztę 21 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, pszy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, słożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent niema prawa żądać pozaterminowych dostaw gazet, lub zwrotu ceny abonamentu. Za dzień ogłoszeniowy Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204, 252.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lam.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lam. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 60 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądownym śledzeniu należności rabat upada. Dla spraw sporadycznych jest właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przepisane miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 83

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, wtorek dnia 18 lipca 1933 r.

Rok XIII

Intrygi hitlerowskie Radek o wielkiej pracy

o państwach bałtyckich

Niemcy mówią: Państwa bałtyckie są niemiecką Mandzurją

Państwa bałtyckie (Estonja, Łotwa, Litwa), w planach narodowego socjalizmu niemieckiego zajmują poważne według wyrażenia jednego z przywódców kwietniowej narady hitlerowców wschodniopruskich w Królewcu: „Państwa bałtyckie — są niemiecką Mandzurją. Od ich podboju zależy przyszłość Niemiec na Wschodzie”.

Gazeta ryska „Jaunakas Zinias” pisze o tem, tak charakteryzując „plany wschodnie” Rosenberga:

„Mowa jest o podaniu Łotwy, Litwy i Estonji pod całkowity wpływ gospodarczy, przede wszystkim polityczny — Niemiec”. To zadanie jest środkiem dla osiągnięcia celu głównego — „wciągnięcia Rosji — orbite wpływów politycznych i ekonomicznych Niemiec”.

Plany wschodnie Niemiec nie są nowością dla państw sąsiadujących z nimi. Wystarczy przypomnieć program cesarskich Niemiec, rolę imperjalizmu niemieckiego w tworzeniu północno-zachodniej armji, działalność generała von der Goltza, awantury Bermonta-Awałowa, nakazy niemieckiego dowództwa, dotyczące kolonizacji Kurlandji i Liwlandji itp.

Ten pęd w kierunku północno-wschodnim tłumaczą Niemcy, jako wyraz ich „misji historycznej” i chęć walki z bolszewizmem, zarażającym cały wschód Europy, a nawet ostatnio zagrażającym zachodowi.

Niemieckie plany idą w kierunku zawarcia unji celnej z państwami bałtyckimi, zwłaszcza, że udział Niemiec w imporcie tych państw wynosi: dla Estonji 31,1%, Łotwy 36%; w eksporcie Estonji 26,1%, Łotwy 26,2%.

Ilustracją do stosunków niemiecko-bałtyckich był zakaz importu masła łotewskiego do Niemiec, podyktowany rękami niesłychanie jaskrawym bojkotem antyniemieckim żydostwa łotewskiego.

Sens tego zakazu polegał tylko na efekcie. Była to tylko chęć okazania krajom bałtyckim siły ekonomicznej Niemiec.

„Plany wschodnie mają być realizowane przy pomocy miejscowego żywiota niemieckiego, zresztą silnego, tęsknie oczekującego na „braci z zachodu”. Są to przeważnie baronowie niemieccy i dawni biurokraci rosyjscy, którym się obecnie prowadzi nienajlepiej.

Polski na Pomorzu „Morze może łączyć”

GDYNIA. Wybitny publicysta i polityk sowiecki Karol Radek złożył wizytę Komisarzowi Rządu w Gdyni, a następnie zwiedził szczegółowo chłodnię, łuszcarnię ryżu, oraz urządzenia przeladunkowe, poczem objechał cały port na motorówce „Syrena”. W czasie zwiedzania portu, wyjaśnił udział kapitanu portu komandora Kańskiego.

W rozmowie z przedstawicielem „Gazety Morskiej” redaktor Karol Radek powiedział co następuje:

„Dużo czytałem o Gdyni. Dopiero jednak bezpośrednio wrażenie powiedzia-

ło mi jak wielkiej pracy dokonała Polska na Pomorzu. Rozwój Gdyni pokazał, że port ten nie był wymysłem, a potrzebą. Teraz port gdyński jest wielkim historycznym faktem, którego cołnąc nie można. Obrona dalszych warunków rozwoju Gdyni jest nie tylko obroną pokoju, ale i wielkiego rezultatu wielkiej pracy. Jestem przekonany, że Gdynia przyczyni się do wzmocnienia stosunków między Związkiem sowieckim a Rzeczpospolitą Polską i serdecznie życzę Gdyni pomyślnego rozwoju”.

W księdze pamiątkowej w magistracie Karol Radek wpisał: „Wielkie zwycięstwo pracy polskiej. Bodażby Gdynia wzmocniła dobre stosunki polskie ze Związkiem sowieckim, oparte na wzajemnej pracy. Morze może łączyć”.

O Marszałku Piłsudskim zagranicą „Bohater i nadzieja Polski”

Haga Szeroko rozpowszechniony dziennik amsterdamski „De Nieuwe Dag” zamieszcza obszerny artykuł zatytułowany „Bohater i nadzieja Polski — Józef Piłsudski”.

Pisząc o ostatnich uroczystościach wileńskich z udziałem Marszałka Piłsudskiego autor opisuje ze szczerym en-

tuzjazmem defiladę wojsk oraz podniosły nastrój uroczystości, która była nowym dowodem miłości wojska i społeczeństwa dla Marszałka Piłsudskiego. Autor kończy opisy swych wrażeń słowami: „W uszach moich wciąż jeszcze brzmi okrzyk: „Niech żyje Piłsudski”.

ORYGINALNY NAGROBEK UCZONEGO.

WIEDEN. Ostatnio został tu odsłonięty na cmentarzu wiedeńskim pomnik fizyka Ludwika Boltzmanna, dłuta rzeźbiarza Petrucciego. Na pomniku wyryty został jedynie napis:

$$S = k \log W.$$

Jest to najważniejsza formułka teorii ciepła, ustalona przez Boltzmanna.

DWA WYPADKI UTONIĘĆ W POWIECIE ŚWIECKIM.

Onegdaj w Bratwinie utopił się podczas kąpienia w Wiśle 16 letni Indziarski Karol.

W Półwsi k. Nowego podczas pławienia koni utopił się 16 letni Szczepański Benedykt

CHŁOPIEC ZABITY PRZEZ PIORUN.

Podczas burzy jaka przeszła nad okolicą Śliwice pow. Tuchola piorun zabił idącego drogą chłopca 8 letniego Gwizdałę.

PRZYBYŁY SIĘ WYKAPAC I ZNALAZŁY ŚMIERĆ.

Koło Tczewa wyłowiono zwłoki dwóch kobiet Niemek, które przyszły z Lisewa, aby wykapać się w rzece. Nieopatrznie kobiety zostały pociągnięte w głębinę i zatonięły.

Wielka burza pod Kielcami

Piorun zabił 7 ludzi

Kielce. Nad Kielcami i okolicą przeszła burza z piorunami. W czasie burzy piorun uderzył w dom jednego z gospodarzy wsi Kraino, gdzie zabił żonę gospodarza i dwoje dzieci oraz spalił dom.

We wsi Celiny piorun uderzył w dom

Krogulca, zabijając żonę Krogulca Marję, dwie córki oraz harcerza z Warszawy Jerzego Cegiełę.

Ponadto porażonych zostało 3-ch harcerzy 34-tej drużyny harcerskiej w Warszawie. Wszyscy trzej zostali odwiezieni do szpitala św. Aleksandra w Kielcach. Burza wyrządziła znaczne szkody w polu.

Tragiczny lot

Poznań. Onegdaj w nocy wydarzyła się w czasie nocnych ćwiczeń lotniczych katastrofa, mianowicie jeden z aparatów biorących udział w ćwiczeniach spadł pod Murowaną Gośliną.

Podporucznik pilot Orłowski i por. obserwator Wierusz ponieśli śmierć na miejscu. Aparat uległ rozbiciu.

3 KOMUNISTÓW SKAZANYCH NA ŚMIERĆ.

Berlin. Sąd przysięgłych w Dessau skazał na śmierć 3-ch komunistów, oskarżonych o zabójstwo szturmowca Cieślaka.

TYFUS.

Berlin. W okręgu Iserlohn (Westfalja) wybuchła epidemia tyfusu brzuszkiego. Dotychczas odstawiono do szpitala około 100 chorych.

Straszny żywioł zniszczył całą wieś

Lwów. W jednym z domów mieszkalnych w Barkówce, powiat Brzozów, wybuchł nad ranem pożar.

Wskutek silnego wiatru ogień przetrzącił się na sąsiednie zabudowania tak, że w krótkim czasie wieś stanęła w płomieniach.

Około 120 rodzin pozostało bez dachu nad głową.

Tragiczna śmierć

Poznań. W Konarzewie wydarzyła się w nocy tragiczna pomyłka, zakończona śmiercią człowieka.

Czesław Siuchniński lat 46 z zawodu monter, zamieszkały w Dopiewie, — wracał pijany do domu, wskutek czego pomylił się, bowiem, będąc w Konarzewie, sądził, że już jest w miejscu swego zamieszkania.

Siuchniński począł dobijać się do jednego z mieszkań.

Na krzyk lokatorów, którzy przypuszczali, że mają do czynienia z włamywaczem, nadbiegł z pomocą sąsiad Nowak i strzelił do Siuchnińskiego z fuzji, raniąc go ciężko. Siuchniński zmarł nad ranem.

Posiedzenie Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów

Warszawa. W dniu 14 bm. odbyło się pod przewodnictwem p. Premiera Jędrzejewicza posiedzenie Komitetu Ekonomicznego ministrów, na którym omówiono szereg doniosłych zagadnień, będących w ostatnich dniach tematem prac biura Komitetu i poszczególnych ministerstw gospodarczych.

Komitet Ekonomiczny rozpatrzył i uchwalił wnioski, wniesione przez Ministra Skarbu w porozumieniu z innymi zainteresowanymi ministrami i wiążące się z prowadzoną już od szeregu miesięcy przez rząd akcją oddłużeniową. Są to mianowicie uchwały w sprawie zasad projektów unormowania zaległości z tytułu należności publiczno-prawnych, przyspieszenia i potaniaenia postępowania układowo-zapobiegawczego, przyspieszenia i potaniaenia postępowania upadłościowego.

Decyzje te są związane z akcją dostosowania ciężaru spłaty wierzytelności

do zmienionych warunków gospodarczych. —

Następnie Komitet Ekonomiczny wysłuchał sprawozdania z dotychczasowych prac Funduszu Pracy i powziął uchwałę w sprawie wytycznych akcji funduszu na rok 1934—1935, wysłuchał sprawozdania prezesa B. G. K. o przebiegu tegorocznej akcji w zakresie popierania budownictwa mieszkaniowego oraz ustalił dalsze formy tej akcji na rok 1934. —

Dalsze uchwały Komitetu dotyczą akcji rządu w sprawie kształtowania się cen artykułów zbożowych i hodowlanych w przyszłym roku gospodarczym w rolnictwie.

Wreszcie Komitet Ekonomiczny rozpatrzył i uchwalił szereg zaleceń, dotyczących wzmocnienia produkcji eksportowej przemysłu przetwórczego oraz przedyskutował zagadnienia związane z sytuacją przemysłu węglowego i cemento-

Nowa ustawa samorządowa Zmiany na Pomorzu

Z dniem 13 lipca br. weszła w życie nowa ustawa o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego. Niepodobna na łamach artykułu dziennikarskiego streścić obszerną tę ustawę, toteż ograniczę się do zaznajomienia szerszych warstw społeczeństwa tylko z temi ważniejszymi przepisami, które dotyczą terenu pomorskiego i będą miały zaraz zastosowania. Niektóre bowiem przepisy nie zaczną natychmiast obowiązywać i ich wykonanie jest oddalone na później (jak tworzenie gmin, gromad itp.).

Jako nowość wprowadza ustawa postanowienie, że na posiedzeniach rady miejskiej przewodniczący, burmistrz względnie prezydent miasta (a nie jak było dotychczas: przewodniczący Rady miejskiej). Tylko w tych wypadkach, kiedy ma się przeprowadzać wybory członków zarządu miejskiego i komisji rewizyjnej, tudzież wtedy, kiedy Rada miejska rozpatruje sprawozdanie komisji rewizyjnej, obejmuje przewodnictwo Rady miejskiej jeden z członków Rady wybrany w tym celu zwykłą większością głosów. Ważnym postanowieniem jest również przepis, że Rada miejska może wykluczyć radnego ze swego grona za czyn hańbiący. Odpowiednia uchwała zapada większością 2/3 głosów w obecności conajmniej 1/2 ustawowej liczby członków. Uchwała taka powoduje utratę mandatu, skoro stanie się prawomocną. Od uchwały Rady przysługuje bowiem radnemu prawo odwołania do władzy nadzorczej, która decyduje ostatecznie.

W miastach, liczących ponad 50.000 mieszkańców (np. Toruń i Grudziądz) może Rada miejska powiększyć ilość stanowisk wiceprezydentów do dwóch, a wyjątkowo za zgodą władzy nadzorczej do trzech.

Liczba ławników wynosi 10% ustawowej liczby radnych. Wyboru ławników dokonuje Rada w głosowaniu tajnym i proporcjonalnym.

Zarząd miasta składa się z burmistrza i wiceburmistrza bądź prezydenta i wiceprezydenta oraz z ławników.

Zarząd gminy (wiejskiej czy miejskiej) działa kolegialnie w następujących sprawach:

- 1) przygotowanie wszelkich spraw do obrad gminy;
- 2) ustalenie planu wykonania budżetu;
- 3) uchwalenie regulaminów dla siebie oraz opinijowanie regulaminów dla zakładów gminnych;
- 4) decydowanie o zaciągnięciu krótkoterminowych pożyczek w ramach uchwał rady gminnej;
5. ustanawianie opłat gminnych;
6. umarzanie należności gminy z tytułów publiczno-prawnych;
- 7) wydzierżawianie obiektów gminnych, zatwierdzanie ofert wszczynanie sporów sądowych i ich ugodowe załatwianie, decydowanie o dokonaniu wydatku, nie mającego pokrycia w budżecie.

Ten kolegialny zarząd miasta nosi nazwę magistratu Kolegium obraduje pod przewodnic-

twem przełożonego gminy, lub jego zastępcy. Do powzięcia uchwały potrzebna jest więcej niż połowa ustawowej liczby członków; uchwały zapadają większością głosów obecnych; przewodniczący głosuje również, a w razie równości głosów jego głos rozstrzyga.

Poza powyższymi sprawami, zastrzeżeniami kolegialnemu załatwianiu przez Magistrat, — działa zresztą zarząd gminy w składzie jednoosobowym. Zatem wójt, burmistrz, czy prezydent działają samodzielnie pod osobistą odpowiedzialnością przy pomocy innych członków zarządu, czy pracowników gminnych. Są oni też zwierzchnikami zawodowych członków zarządu gminy.

Ustawa wprowadza zasadnicze zmiany, a mianowicie przelewa na przełożonego gminy (wójta, burmistrza, prezydenta) wszystkie dotychczasowe uprawnienia organów ustrojowych gminy oprócz uprawnień zastrzeżonych wyżej magistratowi i radzie (art. 43).

Jest to bezsprzecznie bardzo silne rozszerzenie dotychczasowych uprawnień burmistrza i prezydenta, które obok powierzenia mu przewodnictwa w radzie miejskiej przyczyniają się do wyjątkowego wzmocnienia ich stanowiska. W związku z rozszerzeniem kompetencji burmistrza i prezydenta zwiększa się też siła faktu ich odpowiedzialność za gospodarkę w mieście, której nie mogą przerzucać na organ kolegialny (magistrat) ani na radę miejską, której uchwały, sprzeczne z interesem gminy mogą zawieszać. —

Na urząd prezydenta i wiceprezydenta (w miastach wydziałonych) mogą być powoływani tylko zawodowi prezydenci i zawodowi wiceprezydenci; w miastach natomiast niewydziałonych może być zawodowy lub niezawodowy burmistrz. —

Wybór niezawodowych burmistrzów i wiceburmistrzów w miastach, będących siedzibą starostwa powiatowego, podlega zatwierdzeniu wojewody; wybór niezawodowych burmistrzów w innych miastach wymaga zatwierdzenia właściwego starosty powiatowego. Wybór zawodowych wójtów, burmistrzów i wiceburmistrzów podlega zawsze zatwierdzeniu wojewody. Wybór prezydenta i wiceprezydenta zatwierdza Minister Spraw Wewnętrznych.

Nowa ustawa samorządowa daje władzy nadzorczej prawo zawieszania uchwał sprzecznych z interesem gminy tudzież nakładania kar porządkowych na przełożonego gminy w razie stwierdzenia przekroczeń i zaniedbań przy wykonywaniu czynności w zakresie spraw administracji rządowej. Władza nadzorcza może też rozwiązać radę i zarząd gminy. W tym wypadku mają się odbyć nowe wybory i to w terminie 3 miesięcy jeśli chodzi o wybory do rady gminy wiejskiej, w miastach zaś najpóźniej w 6 miesiącach, licząc od daty rozwiązania organu. —

(Koniec nastąpi).

Prace ku poprawie bytu rolników

WARSZAWA. Obszerny porządek dzienny ostatnich posiedzeń Komitetu Ekonomicznego Ministrów wypełniły m. in. ważne zagadnienia gospodarcze związane z rolnictwem.

Powzięto cały szereg decyzji, mających stworzyć możliwie korzystne warunki dla naprawy sytuacji w rolnictwie w najbliższym roku gospodarczym tak, by rolnik przystąpił do likwidacji zbiorów w możliwie dogodnych warunkach. Decyzje te zmierzają, zwłaszcza do dalszego usprawnienia akcji interwencyjnej, na rynku zbożowym i hodowlanym. W zakresie spraw zbożowych zostało postanowione, że w przyszłym roku gospodarczym będą utrzymane dotychczasowe środki oddziaływania na poziom cen zbóż w kraju, a mianowicie: ochrona celna, zwroty cel przy wywozie zbóż i ich przetworów, akcja interwencyjnych zakupów, prowadzona przez państwowe zakłady przemysłowo-zbożowe, kredyty zbożowe dla rolnictwa — podrejestrowy zastaw rolniczy i t. zw. kredyt zaliczkowy, oraz w granicach możliwości kredyty na zakup i magazynowanie zbóż dla młynarstwa i kupiectwa, wreszcie koncentracja wywozu zagranicę.

W zakresie tzw. zwrotu cel przy wywozie zbóż i ich przetworów nastąpi w przyszłym roku gospodarczym poważna zmiana na korzyść rolnictwa i kupiectwa zbożowego, a mianowicie kwestionowane w poprzednich latach i obowiązujące ostatnio tylko przez pewien okres czasu zwroty cel przy wywozie jęczmienia i owsa mają być utrzymane, zgodnie z intencją komitetu ekonomicznego ministrów, przez cały nadchodzący rok gospodarczy, z tą różnicą w stosunku do obecnego stanu rzeczy, że premia od jęczmienia ma być podniesiona do 6 zł. — czyli do poziomu premii od pszenicy i żyta. Stawka od owsa będzie utrzymana na poziomie dotychczasowym, czyli zł. 4 od 100 kg.

W rozporządzeniu o zwrotach cel przy wywozie zbóż, które ukaze się w jednym z najbliższych numerów Dz. U. R. P., zostanie umieszczona jeszcze jedna zaledwie 15,9 milionów złotych i z nich sfer gospodarczych, mianowicie dotycząca terminu wymówienia premii. Dotychczas obowiązywał termin wymówienia 2-miesięczny, obecnie termin ten będzie 3 miesięce.

Akcja interwencyjnych zakupów, dokonywanych przez państwowe zakłady przemysłowo-zbożowe będzie prowadzona nadal wzorem lat ubiegłych, z tem, że koszty i ewentualne straty tej akcji będą pokrywane z sum na ten cel przeznaczonych i oddanych do dyspozycji specjalnej komisji popierania obrotu produktami rolniczymi. Na kapitał obrotowy państwowe zakłady przemysłowo-zbożowe będą miały kredyt w Banku Polskim w szesnastoletniej wysokości. Z akcją interwencyjnych zakupów będzie scharmonizowana akcja udzielania i ścia-

gania kredytów zbożowych zarówno rolniczych jak i młynarsko-kupieckich.

Należy podkreślić, że P. Z. P. Z. będą prowadziły akcję interwencyjną w charakterze komisanta, tzn. na rachunek i ryzyko Skarbu Państwa tylko w odniesieniu do zbóż chlebowych. W celu poparcia handlu indywidualnego i spółdzielczego oraz młynarstwa, mają być ustalone formy ich współpracy z P. Z. P. Z.

Kredyty rolnicze-rejestrowy i zaliczkowy mają być uruchomione w przyszłym roku gospodarczym w tej samej co w ubiegłym roku wysokości, tj. 30 milionów złotych. Zwążywszy, że w roku ubiegłym z powyższej kwoty wykorzystano zaledwie 15,9 milionów złotych i że tą sumą zdołano związać poważne ilości zbóż, należy sądzić, że kredyt tegoroczny będzie wystarczający i że zapobiegnie w sposób dostateczny nadmiernej podaży zbóż na naszym rynku w okresie jesiennym. W razie wyczerpania powyższej sumy możliwe będzie dalsze jej podwyższenie. Oprocentowanie kredytu zastawnego będzie obniżone o 2 procent, zaliczkowego, z którego korzysta mniejsza własność rolna o dwa i pół procent. Należy jednocześnie zaznaczyć, że w nadchodzącym roku będą stosowane ścisłe rygory przy spłacie tych kredytów.

Kredyt zastawowy i zaliczkowy dostępny jest tylko dla gospodarstw rolnych, nie mogą natomiast z niego korzystać młyny i kupiectwo. Dla tych ostatnich mają być uruchomione, o ile możliwości, przy odpowiednim zabezpieczeniu kredyty na zakup i magazynowanie zbóż, ażeby w ten sposób ożywić na naszym rynku popyt na ziarno i uczynić ze sfer kupiecko-młynarskich element wspólpracujący z państwową komisją.

W skład komisji wchodzi: przedstawiciele zainteresowanych Ministerstw, biura Ekonomicznego Prezesa Rady Ministrów, delegaci P. Z. P. Z., Związku Izb i Organizacji Rolniczych R. P. oraz Związku Izb Przemysłowo-Handlowych. Pierwsze organizacyjne posiedzenie komisji odbyło się dnia 15 lipca 1933 r. pod przewodnictwem wiceministra Skarbu Leona Kozłowskiego.

Przedstawione powyżej decyzje Rządu na odcinku rolnictwa powzięte, w przededniu rozpoczynającego się nowego okresu gospodarczego, niezależnie od będącej w toku akcji finansowo-rolnej, stanowią ramy, w których stosunki rolnicze powinny ulec poprawie.

Ponura tajemnica rzek

Lublin. Z rzeki Wieprz pod wsią Michałów wydobyto zwłoki 50-letniego Bednarza Jana. Jak się okazało, Bednarz został zamordowany, poczem wrzucono go do rzeki, przywiązując do szyji żelazną szynę.

Eskadra włoska doleciała do Chicago

MONTREAL. Eskadra gen. Balbo o godz. 10.14 według czasu czasu lokalnego wyleciała w kierunku Chicago. Nad terytorjum Stanów Zjednoczo-

nych, 40 samolotów amerykańskich powitało eskadrę towarzysząc jej w dalszej podróży.

—o—

Niezwykła zbrodnia

Berlin. W jednej z dzielnic podmiejskich Berlina doszło do sprzeczki pomiędzy dorosłym rodzeństwem, przy czem brat zastrzelił siostrę z rewolweru, poczem sam popełnił samobójstwo.

Podobny wypadek zdarzył się w

miejsowości saskiej Bockwitz, gdzie 20-letni czeladnik młynarski po zastrzeleniu obu córek właściciela młyna podłożył ogień pod zabudowania i odebrał sobie życie.

Pasażer-widmo jeździ taksówką

Meksyk-miasto znajduje się pod wrażeniem niesamowitej historii z pasażerem-zjawą widmową, który stał się postrachem szoferów taksówek w stolicy Meksyku.

Jedna z ofiar pasażera widma, szofer Elizaldo, opowiada o przygodzie makabrycznej tak:

Jako były marynarz nie wierzy w widma, duchy, ale to co mu się wydarzyło jest tak dziwne, że nie może się wyzwo-

lić dotąd z pod wrażenia. Na ulicy zatrzymany został przez przechodnia elegancko ubranego, o szczególnym wyrazie twarzy, który wskazał mu adres i wsiadł do taksówki. Podjeżdżając już do wskazanego domu szofer obrócił się: pasażer zniknął. Szukał go wszędzie, nikt nie zauważył wysiadającego z taksówki pasażera. Gdzie on się podział? Chyba więc było to widmo...

Elizaldo dodaje jeszcze, iż ostatecznie nie przypisywałby swojemu wydarzeniu tej wagi, gdyby ono było jedyne, odosobnione; tymczasem to samo wydarzyło się z innym szoferem w tych samych okolicznościach.

Całą policję Meksyku postawiono na nogi w poszukiwaniu pasażera widma, ale jak dotychczas wszelkie wysiłki nie dały rezultatu.

—o—

—X—

Okręt-widmo tula się po falach Oceanu

Wedle raportu władz żeglugi morskiej 4 masztowiec amerykański „Maurice K. Thurlow” błądzi od blisko 6 lat po wodach Atlantyku. Jest to okręt opuszczony przez załogę, osamotniony, zdany na łaskę i niełaskę fal Oceanu. Do tej pory nie udało się doprowadzić go do wybrzeża.

„Maurice K. Thurlow”, 4 masztowiec amerykański, który transportował ładunek drzewa padł ofiarą katastrofy w dn. 15 października 1927 r. koło Diamond Shoala w okolicy przylądka Hatteras. Wzburzone fale morza rzuciły podówczas okręt na brzeg. Załoga okrętu zdołała się wyratować. Gdy jednak chciała nazajutrz powrócić na pokład okrętu, aby pozabierać różne swe osobiste rzeczy, ujrzała ze zdumieniem, iż 4 masztowiec zniknął... Przypuszczano, że okręt zatonał, wobec czego został on wymazany z listy okrętów, pełniących służbę na morzu.

Tymczasem w dwa tygodnie później okręt holenderski „Sleidriht” poinformo-

wał władze amerykańskie, iż dostrzegł, jak rzekomo zaginiony Maurice K. Thurlow płynął z szybkością 3 mil na godzinę w kierunku Golf Stream. Marynarze okrętu holenderskiego twierdzili, iż czytali zupełnie wyraźnie nazwę wypisaną na 4 masztowcu amerykańskim i że niemogło tu być mowy o żadnej pomyłce ani złudzeniu.

Od tej pory sześciokrotnie spotykano tu i tam na wodach Atlantyku ów okręt-widmo.

Gdy poraz siódmy z rzędu ktoś zasygnalizował pojawienie się okrętu Maurice K. Thurlow na Atlantyku, władze żeglugi amerykańskiej wysłały 6 torpedowców na poszukiwanie okrętu widma, w celu ostatecznego zatopienia go. Lecz i wówczas 4 masztowiec amerykański zniknął nagle zanim przybyły torpedowce, które miały go zgładzić.

I tak od 6 blisko lat okręt-widmo błądzi po bezmiarach Oceanu Atlantyckiego.

Nie wiecie dnia ani godziny...

JADĄC NA ROWERZE, ZMARŁ NA UDAR SERCA. —

W piątek, dnia 14 bm. w godzinach popołudniowych pomiędzy Ryńskiem a Nielubem, jadący na rowerze gospodarz Kania z Orzechówka w pewnej chwili spadł z roweru.

Przechodnie doskoczyli do upada-

jącego i z przerażeniem stwierdzili, że gospodarz nie żyje

Zmarł na skutek udaru serca.

Nagły zgon znanego w okolicy gospodarza wywarł w okolicy wielkie wrażenie. —

Okropne skutki burzy

1 osoba zabita —
3 ranne — 5 pożarów
od uderzenia pioruna

Z Dobrzyń pisze (a)

Onegdaj nad okolicą Golub — Dobrzyń przeszła wielka burza z piorunami.

Podczas burzy w Pomorzanach pow. Rypin piorun uderzył w dom Maćkow-

skiego. Żona Maćkowskiego, matka kilkorga dzieci została przez piorun zabita, mąż jej ciężko ranny a dwoje ich dzieci lekko kontuzjowanych.

Pozatem w okolicy piorun uderzył w 5 gospodarstw i to w: Pomorzanach, Ruzicach za Golubiem, Białkowie i Radomnie. Straty powstałe przez pożar są bardzo wielkie.

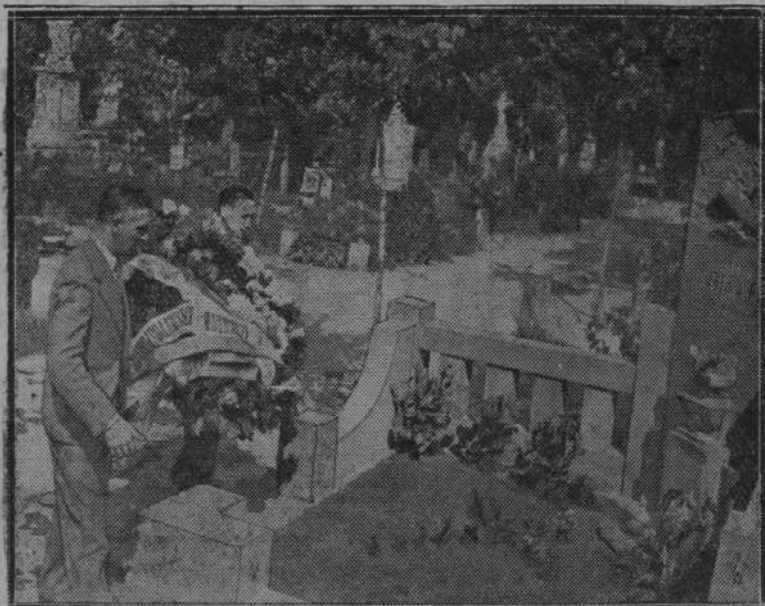
W czwartą tragiczną rocznicę lotu przez Ocean Złożenie wieńca na grobie lotnika-Bohatera

W dniu 13 bm. jako w 4-tą rocznicę tragicznej śmierci podczas lotu atlantyckiego na wyspie Graciosa majora Idzikowskiego odbyła się na cmentarzu powązkowskim uroczystość złożenia wieńca na grobie bohaterskiego lotnika.

„Marszałek Piłsudski” usiłowali przelecieć przez Atlantyk.

Choć lot ten zakończył się tragicznie, rozstawił imię Polski w szerokim świecie.

Polska umie czczyć swoich Bohaterów.

Złożenie wieńca na grobie śp. majora Idzikowskiego w Warszawie.

Cztery lata minęło od wielkiego, bohaterskiego porywu dwóch nieustraszonych lotników śp. majora Idzikowskiego i majora Kubali, którzy na samolocie

Dobrze więc, że pamiętano o bohaterskim, tragicznie zmarłym lotniku śp. majorze Idzikowskim. Złożono na grobie Jego wieńec o barwach narodowych, bar-

wach, które wymalowane były na skrzydłach samolotu, barwach, które okryły Go w chwili, gdy kładziono Go na ten wieczny spoczynek. A On je ukochał, tak, jak ukochał imię Polski...

Choć jeszcze jedno chciał zdobyć zwycięstwo:

„wrócił na ojczyste łany
w trumnie, w trumnie hetman ukochany”

A byłby nam Ten Wielki Bohater hetman! na błękitnym sklepieniu niebios.

Odszedł od nas w zaświaty podniebne, o którym historia lotnictwa polskiego złotem napisała głoskami.

Lecz między nami został drugi wielki Bohater, towarzyszył lotu — p. major Kubala, który obecnie przebywa od około 2-ch miesięcy w Wąbrzeźnie.

Stan bezpieczeństwa w powiecie Przywrócić skasowane Posterunki Policji

Ohydny napad bandycki w Kurkocinie, gdzie padły ofiarą dwa życia ludzkie wywarł w okolicy ogromne wzburzenie wśród mieszkańców naszego powiatu.

Ludność z okolic W. Radowisk, Dębowejłaki, Kurkocina, Pułkowa i okolicznych wiosek rozgorączkowaną jest niedostatecznym stanem bezpieczeństwa. Najbliższy bowiem Posterunek Policji znajduje się w Wąbrzeźnie wzgl. Golubiu i to właśnie pogarsza stan bezpieczeństwa Posterunek, jaki istniał w Dębowejłacie został gwoili oszczędności zniesiony i ludność mająca nieraz pilne sprawy musi udać się do 15 klm. oddalonego posterunku. Możeby wszystko to byłoby w należyty porządku, gdyby policja miała środek lokomocji, co oczywiście ułatwiłoby jej pracę, przyczyniłoby się nieraz do rozwiązania niejednej zawisłej sprawy.

Powiat wąbrzeski wykazuje pod względem przestępczości dość poważny

procent. I tę przestępczość, ten procent przestępczości musi zmniejszyć.

Społeczeństwo same winno dbać o to, przez współpracę policją. Ale w pierwszym rzędzie do tego powołany organ — policja — czuwać powinna nad tem by ci obywatele mieli dostateczną opiekę, ochronę. Gęsto rozstawione sieci posterunków policji, wzmożona czujność to, co należy uczynić nad wszystko inne. Przez to tylko można zmniejszyć przestępczość wzrastającą z dnia na dzień.

Zlikwidowanie posterunków policji np. w Książkach, Dębowejłacie i innych miejscowościach naszego powiatu nie byłoby szczęśliwym pociągnięciem. Miało to być dla oszczędności. Trzeba jednak było zająć się tem — rozważyć, że to pociągnięcie jest ze szkodą dla obywateli a żadnych pociągnięć kosztem bezpieczeństwa obywateli niewolno robić.

Należałoby więc nie likwidować, lecz gęściej rozstawić sieć posterunków!

OPŁATY PRZED URZĘDAMI ROZJEMCZEMI.

(C. P. C.) Urząd rozjemczy nie podejmie żadnej czynności, jeżeli strona obowiązana nie uiszczy przewidzianej opłaty (Dz. Ustaw Nr. 44) 1933 poz. 343).

Opłaty te są trojaki: a) wpis, b) opłata kancelaryjna, c) koszty postępowania i muszą być uiszczone w gotówce.

Wpis wynosi 1 i pół procent wartości przedmiotu postępowania, przyczem każde rozpoczęte 100 zł. liczy się za pełne. Najmniejszy wpis w powiatowym urzędzie wynosi 2 zł., a w wojewódzkim 10 zł. Wpis jednak może być obni-

żony dowolnie przez właściwy urząd, Jeżeli wynosi ponad 200 zł. — w powiatowym, a 1000 zł. — w wojewódzkim urzędzie rozjemczym.

Opłatami kancelaryjnymi — odpisy, zaświadczenia, wyciągi i t. p. wydawane przez urzędy. Strona pełna lub zaczęta wynosi 50 gr. w urzędzie powiatowym, 1 zł. w urzędzie wojewódzkim.

Wynagrodzenia dla świadków, biegłych itp., koszty ogłoszeń, opłaty władzom itp. koszty postępowania ustala urząd według własnego uznania. Jeżeli więc zachodzi możliwość takich kosztów, strona, która wniosła sprawę, winna wpłacić zaliczkę.

— 0 —

WIADOMOŚCI POTOCZNE Wąbrzeźno, dnia 17 lipca 1933 roku

Do 25 bm.

przyjmują Urzędy pocztowe, pp. listonosze oraz agencje naszego pisma przedpłatę „Głosu” na miesiąc sierpień i wrzesień.

Kto chce wiedzieć, co się dzieje w powiecie i w kraju winien zamówić „Głos Wąbrzeski”, który informuje szybko i bezstronnie.

— Żniwa. Ubiegłej soboty rolnicy zamieszkujący k. Tomkowa pow. Rypin rozpoczęli żniwa. Są tam grunta piaszczyste. W naszym powiecie o ile pogoda dopisze niektórzy rolnicy rozpoczną żniwa jeszcze w bieżącym tygodniu.

— Urlop. Komendant posterunku str. przod. p. Błażak rozpoczął z dniem dzisiejszym 4-tygodniowy urlop. Na ten czas zastępuje go przodownik p. Mąka.

— Druga ofiara napadu bandyckiego zmarła. Ciężko zraniony w brzuch i płuca podczas napadu bandyckiego w Kurkocinie Lubomski Wal. pomimo natychmiastowej operacji w szpitalu w Wąbrzeźnie zmarł.

— Ćwiczenia. Ubiegłej soboty odbyły się ćwiczenia Podoficerów Rezerwy oraz Związku Strzeleckiego z Wąbrzeźna. Ćwiczenia zakończyły się zwycięstwem Związku Strzeleckiego.

— Nieprawdziwe pogłoski. Po mieście w ubiegły piątek w godzinach popołudniowych rozeszła się wiadomość o zabiciu posterunkowego przez bandytów i to w lesie nielubskim. Oczywiście pogłoska ta w jednej chwili obiegła całe miasto. Pogłoska okazała się na szczęście nieprawdziwa. Dziwić należy się tylko, że są

jeszcze ludzie co z lubością rozpowszechniają takie pogłoski przez co wyrządzają krzywdę drugim osobom, zwłaszcza że wymieniano nawet nazwisko rzekomego zabitego posterunkowego co oczywiście mogło to dla rodziny mieć fatalne następstwa. Kiedyż nareszcie zaprzestanie pracować tzw. poczta pantoflowa?

— Ogień zduszony w zarodku. W piątek w godzinach po południowych wybuchł w mieszkaniu listonosza p. Ziółkowskiego przy ulicy Grudziądzkiej pożar. Zapaliły się sprzęty domowe. Przywołana straż pożarna ogień zdusiła w zarodku. Straty powstałe przez pożar nie wielkie.

— Rzucili kamieniem do pociągu. Dwaj nieznan bliżej chłopcy, bawiący się nad torem kolejowym rzucili kamień do przechodzącego pociągu osobowego. Rzucony kamień wybił szybę w wagonie i zranił córeczkę p. Zalewskiego kolejarza. Za swawolnymi chłopcami prowadzi się energiczne poszukiwania.

— Na tropie sprawców ohydnych morderstwa w Kurkocinie. Policja wąbrzeska z p. pow. komendantem Szmytkowskim na czele, prowadząca energiczne dochodzenia w sprawie wykrycia sprawców napadu na dom Teresy Lubomskiej w Kurkocinie wpadła na trop sprawców. Jeden z bandytów jest policji znany i ujęcie tegoż jest sprawą kilku godzin. Zaznaczamy, że łem napadu jest prawdopodobnie zemsta. Szczegółów z powodu dalszych dochodzeń podać nie możemy.

Z powiatu

— Myśliwiec. (Kradzież roweru). Donosiliśmy już o kradzieży kurczaków na szkodę p. Ostrowskiego. Tej samej nocy skradziono również rower męski z podwórza.

— Uciąż. (Krwawe zajście przy bezprawnej eksmisji). W sobotę wieczorem doszło na tle

bezpprawnej eksmisji do krwawego zajścia. Andrzej Matej wyrzucił bezprawnie swojego lokatora z rodziną. W trakcie tego doszło do bójki i Wolak Stanisław i Michałów Michał zadali 4 osobom niebezpieczne rany i jakimś tempem narzędziem. Wolaka i Michałowa przytrzymano i odstawiono do Sądu.

— **Male Radowiska.** (Założenie Koła BBWR) Wczorajszej niedzieli po południu w lokalu p. Szypliewskiego odbyło się organizacyjne zebranie Koła Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem pod przewodnictwem p. Lucjana Wilamowskiego. Dłuższy referat organizacyjny wygłosił wiceprezes Rady Powiatowej BBWR, p. Antoni Makowski z Wąbrzeźna. Po zapisaniu się na członków (25-ciu) obraną zarząd koła Na prezesa obrano p. Witolda Wilamowskiego, na zast. prezesa p. Jaskiewicza; na sekretarza p. Gierszewskiego a na skarbnika p. Rybkę.

— **Elzanowo.** (Pożar od pioruna). W związku z naszą notatką o pożarze w Elzanowie donosimy, że pożar nie powstał od mokrej koniczyny, lecz powstał od uderzenia pioruna. P. P. korespondentów prosimy przy podawaniu wiadomości o dokładne dano.

DALSZE PROWOKACJE GRANICZNE.

Dnia 12 lipca br. na przejściu granicznym Repty Nowe, ze strony niemieckiej przybyła wycieczka dzieci ze szkół niemieckich w liczbie około 60, ze sztandarami hitlerowskimi na czele.

Wycieczka była prowadzona przez nauczyciela ubranego w koszulę hitlerowską.

Dzieci, zbliżając się do niem. urzędu celnego, rozpoczęły śpiewanie pieśni „Siegreich wollen wir Polen szlagen”. Niemieccy urzędnicy celni na prowokację powyższą zupełnie nie reagowali.

SAMOCHÓD RUNAŁ W PRZEPAŚĆ.

Lyon. Pod Brioud samochód p. Budiou spadł w przepaść z wysokości 300 m. Trzej pasażerowie ponieśli śmierć na miejscu.

W CIĄGU 2 LAT PODPALIŁ 125 ZABUDOWAŃ.

BERLIN. Policja kryminalna w Szczecinie aresztowała niejakiego Fechnera, który podpalił w ciągu 2 lat 125 zabudowań, wartości zgórą 1 miliona marek.

Podpalacz zeznał, iż widok ognia sprawia mu szczególną przyjemność i dodał na swą obronę, iż przez swe postępowanie dostarcza bezrobotnym pracy przy odbudowie pogorzalców.

DWA SAMOLOTY ZDERZYŁY SIĘ W POWIETRZU.

ATENY. Nad lotniskiem ateńskim Tatoi podczas odbywania ćwiczebnych lotów zespolonych dwa samoloty wojskowe zderzyły się w powietrzu, w wyniku czego jeden z samolotów doznał oderwania skrzydła i runął na ziemię, grzebiąc pod swymi szczątkami pilota kapitana Malliaros'a. Drugi samolot wyszedł bez szwanku.

ODRABAŁ RĘKĘ.

Miasteczko Karczew byo widownią awantury sąsiedzkiej.

52-letni Wojciech Karpiński pokłócił się z 28-letnim sąsiadem Janem Suheckim. W toku kłótni Karpiński schwyił toporek i obciął nim Suheckiemu lewą rękę.

ZŁOT DRUCHEN SMP. W PIEKARACH

Z okazji 250-lecia zwycięstwa króla Jana III Sobieskiego pod Wiedniem i dla upamiętnienia pobytu jego w Piekarach, urządzają Śląskie Związki Młodzieży Polskiej w czasie od 11—20 sierpnia br. dwa zloty młodzieży, na które zapraszają SMP. z całej Polski.

Zlot Druchen odbędzie się w czasie od 11 do 13 sierpnia br. W Zlocie tym weźmie udział większa wycieczka Katolickiego Związku Młodzieży Polskiej Żeńskiej Diecezji Chełmińskiej Wycieczka wyruszy dnia 7 sierpnia z Torunia, zwiedzi po drodze Częstochowę, Kraków, Wieliczkę, a następnie weźmie udział w uroczystościach złotych w Piekarach.

Uczestnikom Zlotu przysługuje zniżka kolejowa 81 proc. po którą zwracają się poszczególne Stowarzyszenia do Pow. Komendantów W. F. i P. W., powołując się na rozkaz M. S.

Wojsk. (Państw. Urząd W. F. i P. W. nr. sprawa 253—1 (wyszk.) plan obozów letnich na rok 1933 zaopatrzenie część 2/V punkt 4).

Po program i bliższe wskazówki należy się zwrócić do Kat. Związku Młodzieży Polskiej Żeńskiej Pelplin. Pod tym adresem należy kierować zgłoszenia na Zlot najpóźniej do dnia 17 lipca br.

PODATEK DOCHODOWY OD WYNAGRODZEŃ.

Min. Skarbu wydało okólnik, w którym wyjaśnia, że zgodnie z ustawą o państwowym podatku dochodowym, podatek od wynagrodzeń pobiera się przy każdorazowej wypłacie, przy czym podstawę do ustalenia stopy procentowej przypadającego do potrącenia podatku, stanowi wysokość wpłaconego wynagrodzenia obliczona w stosunku rocznym W każdym wypadku suma otrzymanego na okres miesięczny wynagrodzenia w celu doprowadzenia do stosunku rocznego winna być pomnożona przez 12 Przy dekadowych wypłatach mnożnik ten wynosi 36 przy tygodniowym 52 i tylko w tych wypadkach gdy wypłata uskuteczniła się codziennie, jak np. w niektórych branżach przemysłu sezonowego, względnie przy dniówkowej pracy na roli winien być zastosowany mnożnik 300

„SPACER” DO KOŁA AFRYKI.

JOHANNESBURG. Niejaki Williams z Rodezji założył się o 1000 funtów szterl., że prze spaceruje się dookoła Afryki w ciągu 15 miesięcy. Dystans tej „przechadzki” wynosi 8.000 mil angielskich. Williams znajduje się obecnie w Durbanie po przebyciu 7.100 mil Ma on jeszcze przed sobą 900 mil, które musi przebyć w ciągu 10 tygodni.

Pakt Czterech został podpisany w Rzymie

RZYM. W dniu 15 bm. w południe w pałacu weneckim nastąpiło podpisanie Paktu Czterech.

SAMOLOTEM Z AMERYKI NA LITWĘ.

NOWY JORK. Samolot „Lithuanica” pilotowany przez lotnika litwina wystartował do lotu bez lądowania na Litwę.

RUCH TOWARZYSTW

— **Bacność Samodzielni Rzemieślnicy!** W czwartek dnia 20 lipca br. o godz. 8 wieczorem odbędzie się w lokalu p. St. Klimka „Dwór Wąbrzeski” zebranie Tow. Samodzielnych Rzemieślników. Na porządku dziennym bardzo ważne sprawy Przybycie wszystkich pp członków konieczne. Zarząd.

NOTOWANIA GIELDY ZBOŻOWEJ I TOWAROWEJ W POZNANIU

Poznań, dnia 14. 7. 1933 roku.
Płacono za 100 kg. w zł.

Zyto	20,75—21,00
Pszennica	41,00—42,00
Jęczmień	18,00—19,00
Owies	15,00—15,50
Mąka żytnia 65% wł. worki	36,00—37,00
Mąka pszenna 65 proc. wł. worki	63,50—65,50
Otręby żytnie	10,50—11,25
Otręby pszenne	10,00—11,00
Otręby pszenne (grube)	11,00—12,00
Gorczyca	52,00—58,00
Wyka latowa	12,50—13,50
Peluszka	12,00—13,00
Łubin niebieski	8,00— 9,00
Łubin żółty	10,00—11,00

Ogólne wyposażenie mocne.

BANK POLSKI PŁACIŁ W DNIU 15 BM. ZA:

dolary amerykańskie	6,12
fundy szterlingów	29,60
franki szwajcarskie	172,37
franki francuskie	34,89
marki niemieckie	208,—
guldeny gdańskie	173,22
liry włoskie	47,06
florenty holenderskie	359,75

Drukiem i nakładem: Zakłady Graficzne Bolesława Szczuki — Redaktor odpowiedzialny: Alfons Szczuka — Wąbrzeźno. ul. Mickiewicza nr. 1.

„Zdrojowisko Inowrocław”
Sezon od kwietnia do października

Leczy się reumatyzm — artretyzm — podagrę, ischias — oraz schorzenia stawowe.

Wskazane w schorzeniach kobiecych i dzieci, choroby serca, naczyń krwionośnych — i górnych dróg oddechowych.

Czynne — powszechnie znane kąpiele solankowe, — jodo — bromowe i borowinowe, kąpiele kwasowęglowe.

Inhalatorjum. — Wodolecznictwo. — Wziewanie emulacji radowej. — Zakłady specjalne. — Ceny niskie.

Informuje: Zarząd Zdrojowiska Inowrocław

PRZETARG

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Gdańsku ogłasza przetarg publiczny na dzierżawę a) restauracji kolejowej na stacji Wąbrzeźno i b) bufetu kolejowego na stacji Białosłowie z terminem objęcia w dniu ad a) 16. VIII. i ad b) 1. IX. 1933 r.

Termin składania ofert upływa z dniem ad a) 26-go VII i ad b) 31-go VII. 1933 r. o godz. 12 w południe, zaś otwarcie ofert nastąpi w tych samych dniach o godz. 13.

Bliższe szczegóły przetargu ogłoszone są na wymienionych i na większych stacjach D. O. K. P. Gdańsk.

Informacji udziela Wydział Osobowy pokój 244.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Gdańsku.

Za Dyrektora Kolei Państwowych (—) Gruetzmacher, wicedyrektor.

OGŁOSZENIE

W dniu 31 lipca 1933 r. o godz. 11 odbędzie się na dworcu kolejowym publiczny przetarg, na wydzierżawienie wagi bydlęcej, znajdującej się przy rampie bydlęcej stacji Wąbrzeźno.

Bliższe informacje udziela zawiadowca stacji w godzinach od 10 do 12.

Zawiadowca stacji Wąbrzeźno.

Nowe nakazy zapłaty

w postępowaniu upominawczem i w postępowaniu nakazowem mają stałe na składzie w każdej ilości

ZAKŁADY GRAFICZNE BOLESŁAWA SZCZUKI
Wąbrzeźno — Mickiewicza 1

Trzeba ogłaszać

gdy interes prosperuje źle, aby zwiększyć obroty.

Trzeba ogłaszać

gdy interes rozwija się dobrze, aby zapobiec ewentualności spadku obrotów.

Stałe ogłaszanie w „Głosie“

są podstawowym warunkiem osiągnięcia powodzenia w handlu.

Coraz trudniej o Klienta!

to prawda — Prawdą jest jednak, że i dziś jeszcze wiele ludzi coś kupuje. Należy więc przyciągnąć ich do swego sklepu — a zatem ogłaszaj się w

„GŁOSIE WĄBRZESKIM“

DOM

jest zaraz tanio do sprzedania. Zgłośz. w admin. „Głosu Wąbrzeskiego“

Matjasy

prawdziwe poleca **St. Klimek** skład tow. kolon., win i delikatesów

Żniwiarka

używana w dobrym stanie tanio na sprzedaż **Brzozowski** Kurkocin, p. Wąbrzeźno

Sprzedam korzystnie

żniwiarkę w dobrym stanie (fabrykat Walter A. Wood) **J. Wierzbowski** Wąbrzeźno — Rynek 14

Polski Czerwony Krzyż!

Jaka instytucja gotowa jest zawsze otoczyć sanitarną opieką ofiary epidemii, powodzi i wszelkich innych katastrof?

Polski Czerwony Krzyż!

REKLAMA

to dźwignia przemysłu i handlu